

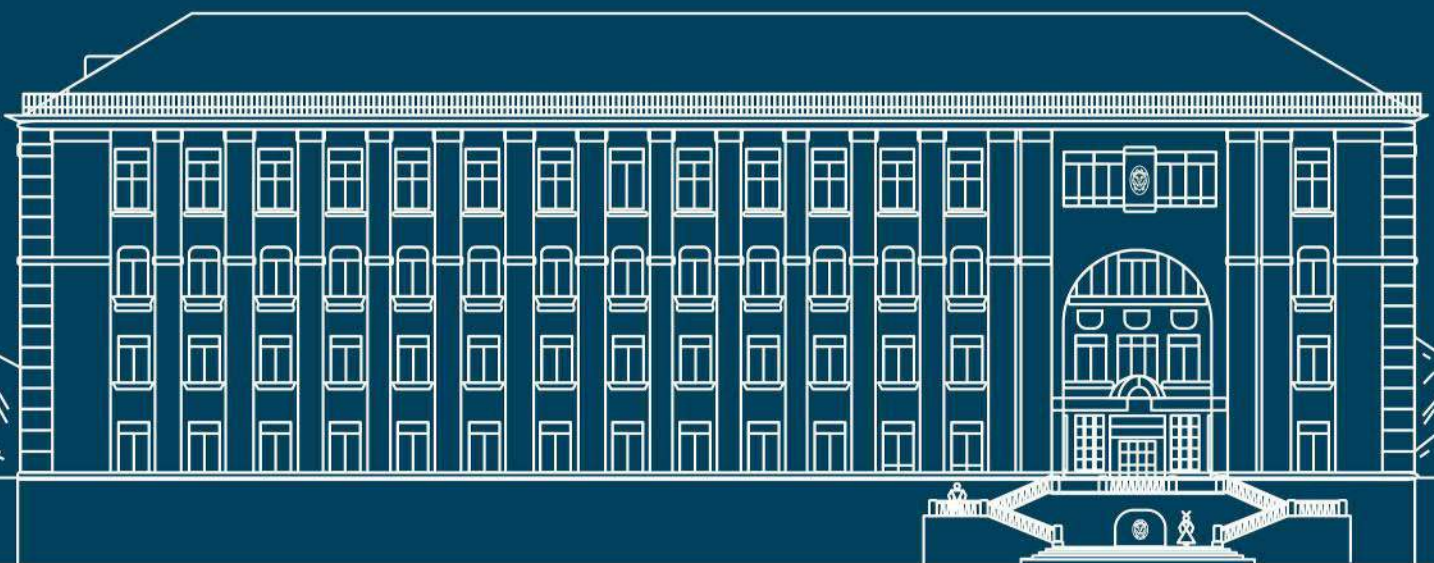

National University
of Water and Environmental
Engineering

PROCEEDINGS

of the International Conference

Terminology of the New Century: Theoretical and Practical Aspects

September 15-16, 2016, Rivne, Ukraine

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
КОМІТЕТ НАУКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
УКРАЇНСЬКИЙ МОВНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ФОНД**

**На пошану професора
Людмили Симоненко
з нагоди 80-річного ювілею**

Наукова термінологія нового століття: теоретичні і прикладні виміри

Матеріали Міжнародної наукової конференції

Рівне, 15-16 вересня 2016 року

Рівне 2016

УДК 93/94:001.4''452''

ББК 63.3я2

Наукова термінологія нового століття: теоретичні і прикладні виміри : матеріали Міжнародної наукової конференції (Рівне, 15-16 вересня 2016 року) / [відп. ред. Л. Малевич]. – Рівне : НУВГП, 2016. – 455 с.

До збірника ввійшли наукові праці учасників Міжнародної наукової конференції «Наукова термінологія нового століття: теоретичні і прикладні виміри», яка відбулася 15-16 вересня 2016 року в Національному університеті водного господарства та природокористування (Рівне). Статті дослідників з України, Австралії, Австрії, Білорусі, Грузії, Італії, Люксембургу, Польщі, Росії, Румунії, Словенії, Китаю присвячено теоретичним і прикладним аспектам сучасної термінології, зокрема, таким як теоретико-методологічні засади сучасного термінознавства, когнітивне термінознавство, термінологія і знання, мовна політика і термінологія, термінологія в системах національних мов, наукова і професійна комунікація, термінологія і переклад, термінологічні ресурси та термінографічні технології в Україні і світі, історія термінології й термінознавства. Особливу увагу приділено проблемам функціонування сучасних галузевих термінологій і питанням викладання термінознавства і мов для професійного спілкування у ВНЗ.

Статті у збірнику подано українською, англійською, російською і білоруською мовами.

Для мовознавців, фахівців різних галузей, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, усіх, хто цікавиться проблемами наукової термінології.

Відповідальний редактор – Леся Малевич, кандидат філологічних наук, доцент
(Національний університет водного господарства та природокористування)

Редакційна колегія

Катерина Городенська, доктор філологічних наук, професор (Інститут української мови Національної академії наук України); **Сергій Гриньов**, доктор філологічних наук, професор (Білостоцький університет, Польща); **Майя Дзюба**, кандидат філологічних наук, доцент (Національний університет водного господарства та природокористування); **Міхаель Мозер**, доктор, професор (Віденський університет, Австрія); **Людмила Симоненко**, кандидат філологічних наук, професор (Комітет наукової термінології, Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України); **Марія Чижмарова**, доктор, професор (Пряшівський університет, Словаччина); **Володимир Широков**, дійсний член Національної академії наук України, доктор технічних наук (Український мовно-інформаційний фонд Національної академії наук України); **В'ячеслав Щербін**, кандидат філологічних наук, провідний науковий співробітник (Національна академія наук Білорусі, Мінськ).

Рецензенти:

Вокальчук Г.М., доктор філологічних наук, професор,

Костусяк Н.М., доктор філологічних наук, професор

Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету водного господарства та природокористування
(Протокол № 7 від 30 серпня 2016 р.)

УДК 93/94:001.4''452''

ББК 63.3я2

ISBN 978-966-327-324-2

© Національний університет водного господарства та природокористування

Proceedings of the International Conference “Terminology of the New Century: Theoretical and Practical Aspects” (September 15-16, 2016) / Executive editor L. Malevych. – Rivne: NUWEE, 2016. – 455 p.

Executive Editor:

Lesya Malevych, Ph.D., Associate Professor, Department of Ukrainian Studies,
National University of Water and Environmental Engineering (Ukraine)

Members of the Editorial Board:

Maria Chizmarova, Dr., Professor, University of Presov (Slovakia);

Mayya Dzyuba, Ph.D., Associate Professor, National University of Water and Environmental Engineering (Ukraine);

Sergey Grinev, Dr.Sc., Professor, University of Bialystok (Poland);

Kateryna Horodenska, Dr.Sc., Professor, Institute of the Ukrainian Language of the National Academy of Sciences (Ukraine);

Michael Moser, Dr., Professor, University of Vienna (Austria);

Vyachaslav Shcherbin, Ph.D., National Academy of Sciences (Belarus);

Volodymyr Shyrov, Dr.Sc., Full Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Ukrainian Lingua-Information Fund of the National Academy of Sciences (Ukraine);

Liudmyla Symonenko, Ph.D., Professor, Terminology Committee of the National Academy of Sciences (Ukraine).

The papers in the volume are in Ukrainian, English, Russian and Belarusian.

CONTENTS

Lesya Malevych Foreword	14
PART 1: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ISSUES OF MODERN TERMINOLOGY SCIENCE	
Rodolfo Maslias Terminology at the European Parliament and the European Institutions	16
Michael Moser The oldest terminology dictionary of the Ukrainian Language – «Juridisch-politische Terminologie für die slawischen Sprachen Österreichs – deutsch-ruthenische Separatausgabe»)	20
Sergey Grinev On the issue of improving the quality of translation dictionaries in the context of comparative terminological studies	26
Tetiana Betsenko The term <i>text-image universal</i> in linguofolkloristics	37
Liudmyla Boyarova Imperative and dispositive norms in the Ukrainian terminology: models of dynamics	43
Kateryna Horodenska Numeral component in compound words as a normative problem	50
Liudmyla Symonenko Ukrainian terminology: from the origins to the present day	53
Ivan Khomiak Terminology in the Ukrainian linguodidactics	58
Viachaslav Shcherbin Classification of branches of professional knowledge as a basis for finding common terminographical priorities of Ukraine and Belarus	64
PART 2: TERMINOLOGY AND KNOWLEDGE. COGNITIVE TERMINOLOGY	
Oleh Demenchuk Cognitive strategies of determinologization	69
Mayya Dzyuba Scientific metaphor as a lingual and mental universal (based on the Ukrainian eponymic terms)	75
Yuliia Yemelianova Terminology in ethnological knowledge	81

Iryna Kolesnikova	85
Some aspects of professional nomination in the paradigm of cognitive terminology	
Yaroslav Yaremko	89
National lingual world view through the prism of political terminological lexicon	
PART 3: TERMINOLOGY IN THE SYSTEM OF NATIONAL LANGUAGE. LANGUAGE POLICIES AND TERMINOLOGY	
Shelley Ching-yu Depner	93
Contemporary fruit names in Chinese	
Livia Pogan (Ditescu)	96
Work-family relationship, from a terminological approach	
Alexandra Porumbescu	99
Considerations regarding the terminology used in international migration	
Tetiana Bilenko	103
Zero-suffix nouns in the terminological lexicon of the modern Ukrainian language	
Alla Hutnikova	108
Semantic derivation in the Ukrainian and German languages	
Oksana Danyliuk	111
Folk geographical terms of Volyn: semantics and structure	
Oleksii Datsiuk	115
Problems of reforming the Ukrainian orthography in terminology science	
Vadym Kosolapov	118
Designation of dollar in American slang	
Tetiana Krutko	122
Terms in online advertising	
Valentyn Malynovskyi	124
Terminological aspects of the decentralization of power	
Nataliia Misiak	128
Compound terms with component власне	
Nataliia Polishchuk	131
Structural-semantic modifications of the socio-political vocabulary in the new media	
Oleksandr Styshov	136
Thematic groups of neologism-terms in the modern Ukrainian media discourse	
Liudmyla Turovska	141
Reflection of semantic changes in terminology of modern media	
Svitlana Shyika	147
Peculiarities of the Ukrainian folk geographical terminology	

Nina Yatsenko Terminology of socio-economic sphere in the language of modern media	150
--	-----

PART 4: ACADEMIC AND PROFESSIONAL COMMUNICATION. TERMINOLOGY AND TRANSLATION

Neda Akbari Lexical diversity and the reliance on academic and lower frequency words in EFL students' academic writing	154
--	-----

Weronika Szemińska Dictionary of equivalents — a new tool for (legal) translators	157
---	-----

Pavlo Mihirin Water management terminology in the modern English scientific discourse	160
---	-----

Halyna Onufriienko Branch terminography as a regulator of scientific communication	165
--	-----

Liliia Pivnova Functional and pragmatic aspect of the euphemisms use in the Ukrainian tourism lexicon	170
---	-----

Svitlana Tereshchenko Feminative potential of the modern socio-economic discourse	175
---	-----

Olena Todor, Tetiana Yaremenko Paronyms in political and legal discourse (cultural and lingual aspect)	179
--	-----

Ilami Yasna «Translation humanitarica»: in search of the humanitarian terminology “canon”	183
---	-----

PART 5: TERMINOLOGICAL RESOURCES AND TERMINOGRAPHICAL TECHNOLOGIES

Ivan Kanič Frequency of technical terms as opposed to common words in the specialized text corpus of library and information science in Slovene language	185
--	-----

Chiara Preite, Alida Maria Silletti The 2008 financial and economic crisis: English borrowings in French and Italian Internet Dictionaries	190
--	-----

Iryna Hnatiuk Lexicographic heritage of the early twentieth century as a source of the specific Ukrainian vocabulary and phraseology	198
--	-----

Yuliia Prodan Phraseme terms and specific language units related to them in different lexicographical sources	200
---	-----

Liudmyla Khalinovska Terminology index: structure and principles of compiling	208
---	-----

Volodymyr Shyrov, Yevhen Kupriianov Hyperchains and hypercycles induced by L-system of the welding terminology explanatory dictionary (on the example of the Spanish part of the dictionary)	212
Volodymyr Shyrov, Iryna Ostapova, Maksym Nadutenko, Yuliia Verbynenko Ontologized lexicographical systems in modern terminography	220
PART 6: HISTORY OF TERMINOLOGY AND TERMINOLOGY SCIENCE	
Marina Hoefinghoff-Vornberg The development of Ukrainian philosophical terminology in an East-West European context (Galicia second half of the 19th – beginning of the 20th century)	227
Svetlana Rodinadze Georgian Marine Terminology – its History and Condition Today	230
Lesia Hula Trading vocabulary of 16th-17th century Ukrainian documentary books and modern professional terminological system	233
Svitlana Humeniuk The definition of the term <i>традиція</i> in the context of history of the Ukrainian philosophical thought of the second half of the 16th - early 17th centuries: Ostroh Cultural Center	237
Iryna Yefymenko Ukrainian terms denoting floating vehicles (fragment of the historical etymological dictionary)	241
Olha Karpenko Terms in oikonymy of the Central Polissya	245
Iryna Kozelko Basic approaches to the description of linguistic terminology in Vasyl Simovych's grammars	249
Mariia Komova Terminological research in Ukraine (1960's-2000's)	254
Yuliia Mareha Ukrainian ichthyologic vocabulary on the common Slavic background	261
Roman Minaiilo Collective fishing names (on the basis of the written Ukrainian monuments)	264
Iryna Protsyk “Стріли, взяті з лету”: Zero suffixation in the Ukrainian football lexicon of the first half of the twentieth century	269
Ivanna Fetsko Ukrainian museum terminology from the perspective of origin	275
Valerii Tsybul'skyi Terminology used to denote central government of the Ukrainian Cossack State	279
Inna Shmatko Honey hunting and beekeeping vocabulary	282

**PART 7: TERMINOLOGY PROBLEMS IN SPECIFIC SUBJECT FIELDS
(TERMINOLOGY OF HUMANITIES, SOCIAL SCIENCES, ECONOMICS, NATURAL
SCIENCES, ENGINEERING)**

Oksana Bratsun Productivity of morphological ways of term derivation in transport terminology	286
Larysa Bondarchuk The current state of Polish economic terminology	290
Svitlana Haievaska Peculiarities of the philosophical language and terminology in the context of modern linguophilosophical research	294
Yosyp Hryb, Mykola Klymenko, Vasyl Sondak, Diana Voityshyna Dimensionless coefficients in ichthyoeological and ecoeconomical research of river basins: terminological aspects	296
Alla Zhemba, Lidiia Sherhina Approaches to understanding the meaning of the categories “development” and “sustainable development”	306
Oksana Isaienko Metaphorical film terms in the system of professional film communication	311
Mykola Klymenko, Olha Biedunkova The term <i>hydro-ecosystem health</i> in the context of the global concept of critical loads	314
Serhii Korol Names of hydrographic equipment in the Ukrainian language	319
Nataliia Krasnopolska, Iryna Kozlovets Paronymy in the Ukrainian management terminology	322
Svitlana Levytska Management component of information support of business activities: standardization of terminology approaches	327
Svitlana Lokaichuk Archaeological terms formed by prefixation	333
Nataliia Mazur Wages for the actually worked time: the distinction between the concepts	338
Mariana Malchyk, Nataliia Hontarenko Marketing services terminology in the context of general economic and marketing terminology	340
Iryna Mentynska, Halyna Nakonechna Prepositive terminological elements of foreign origin in computer terminology	343
Halyna Morieva, Halyna Kozhukhova National and international in linguistic terminology of the English and the Ukrainian languages	346

Oksana Narushevych-Vasylieva	
The structural-component composition of food industry terms	352
Viktor Pashkevych, Volodymyr Kysil, Fedir Kosobutskyi, Bohdan Zubrytskyi, Petro Hodlevskyi	
On the issue of borrowing in the Ukrainian terminology of physical education and sports	358
Nataliia Samoliuk	
The essence and terminological representation of the regulation process of business entities' income distribution	362
Inna Sydorchuk	
Polysemy in the Ukrainian terminology of personnel management	366
Halyna Khyrivska	
Word-combination terms of the Ukrainian pharmaceutical terminology	369
Olena Chorna	
Peculiarities of the hyper-hyponymy system relations of the Ukrainian tax terminological system	373
Halyna Chornovol	
The adaptation peculiarities of the special foreign language units in the Ukrainian economic terminology	377
Iryna Yaroshevych	
Minor parts of speech or morpheme words? (Conceptual-terminological aspect)	382
PART 8: LSP TEACHING. LEARNING ISSUES IN TERMINOLOGY	
Oleksandr Antonchuk	
Forming the spelling competence when taking the course of "Ukrainian for professional purposes"	386
Larysa Hron	
Formation of the professional communication competence of the students of non-linguistic faculties	390
Lesia Zlatic	
Main aspects of forming the terminology competence of students-mathematicians	392
Valentyna Kyrykulytsia	
Gaining the knowledge of professional terminology in the process of the profession-oriented learning of a foreign language	398
Liudmyla Kozak	
Learning the thematic groups of the Ukrainian technical terminology within the course "Ukrainian language (for professional purposes)"	401
Iryna Kochan	
Professional Ukrainian terminology science in the learning process	405
Alona Litvinchuk	
On some issues of future engineers' terminological competence formation	410

Zoriana Matsiuk Learning the terminological vocabulary within the course "Ukrainian language (for professional purposes)"	413
Nataliia Mushyrovska Communication and activity approach to learning professional terminology by students of the faculty of foreign languages within the course "Ukrainian language (for professional purposes)"	418
Liudmyla Ostrovska Functional, communicative and competence approach to the teaching of Ukrainian for professional purposes	423
Iryna Perishko Methodological aspects of learning the professional terminology in foreign language lessons	428
Tamara Podhurska Improving the terminological competence as a part of the intercultural competence in the classes of Ukrainian as a foreign language in economic institutions	430
Nataliia Shulzhuk Methods of teaching Ukrainian for professional purposes: problems and prospects	433
Contributors	439
Contents (in original language)	447

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Лариса Гронь

Рівненський державний гуманітарний університет
(Рівне, Україна)

Анотація. Статтю присвячено проблемі навчання професійного спілкування студентів немовних спеціальностей. Рекомендовано підготовчі вправи, які сприяють ефективному формуванню та розвитку базових іншомовних мовленнєвих умінь студентів.

Ключові слова: комунікативна компетенція, професійне спілкування.

Abstract. This article deals with the problem of teaching students professional communication at non-linguistic faculties. The preparatory exercises for effective formation and development of students basic foreign language speech skills have been recommended.

Keywords: communicative competence, professional communication.

Сучасне суспільство в умовах посилення інтеграційних процесів висуває нові вимоги до професійної діяльності майбутніх фахівців немовних спеціальностей, у зв'язку з цим змінюються вимоги до викладання іноземних мов, рівня практичного оволодіння студентами уміннями спілкування в усній і писемній формах відповідно до мотивів, цілей, соціальних норм мовленнєвої поведінки у типових сферах і ситуаціях.

За Рекомендаціями Комітету Ради Європи з питань освіти (1998) випускники немовних ВНЗ мають володіти професійно-орієнтованими іншомовними навичками й уміннями в усіх видах мовленнєвої компетенції, рівень сформованості яких визначається на основі кваліфікаційної характеристики [1].

Майбутні фахівці за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» повинні продемонструвати просунутий рівень володіння іноземною мовою (B2 – незалежний користувач), як це визначає «Програма з англійської мови для професійного спілкування» [1], що розроблена на основі стандарту Ради Європи [2] і рекомендована Міністерством освіти і науки України. Зміст програми спрямований на формування професійної комунікативної компетенції, яка розглядається як мовна поведінка, що є специфічною для академічного і професійного середовища. Але практика викладання англійської мови на факультетах немовного профілю свідчить про недостатній рівень сформованості мовленнєвих умінь і навичок студентів, тому на початковому ступені навчання іноземної мови у ВНЗ надзвичайно важливого значення для майбутньої професійної мовної підготовки студентів набуває, перш за все, формування іншомовної комунікативної компетенції. Одним з головних її аспектів є навчання основних комунікативних типів мовлення, до яких низка методистів (І.Л. Бім, Б.А. Лапідус, Ю.І. Пассов та ін.) відносять і вільний переказ, під яким розуміють стисле передавання основного змісту сприйнятого (почутого чи прочитаного тексту) своїми словами.

Розділяючи позицію П.Б. Гурвича, І.В. Рахманова, С.П. Шатилова щодо доцільності використання мовних (некомунікативних) вправ під час навчання мовленнєвого спілкування іноземною мовою, ми вважаємо, що процес формування мовлення повинен починатися з накопичення іншомовних засобів вираження і формування відповідних ізольованих мовленнєвих дій з оперування цими засобами. Тому для формування базових мовленнєвих умінь необхідно виконати низку підготовчих до переказу вправ, які спрямовані на активізацію конкретного мовного матеріалу. За характером дій з мовним матеріалом це перекладні,

трансформаційні вправи, вправи на розширення і скорочення структур, на конструювання зв'язного висловлювання.

Перекладні підготовчі вправи та вправи на розширення структур спрямовані на засвоєння та активізацію лексичних одиниць, типових для усного мовлення (розмовних формул, кліше, вставних словосполучень та речень, різноманітних засобів зв'язку і т.ін.), які не тільки допомагають оформляти переказ, а й сприяють більш плавному процесу його продукування. Використання перекладу сприяє точності передачі та розуміння лексичних одиниць, міцному засвоєнню іншомовної лексики; опора на рідну мову дозволяє використовувати міжмовне перенесення, сприяючи раціональному використанню часу на практичних заняттях з іноземної мови.

Виконання окремих вправ з перефразування дає можливість активізувати вивчений лексичний та граматичний матеріал і сприяє створенню у студентів навичок вільного оперування мовним матеріалом, необхідним для переказу тексту "своїми словами". Вправи на скорочення структур спрямовані на формування у студентів умінь скорочувати несуттєві для передачі основного змісту елементи тексту шляхом виключення та узагальнення і виражати їх зміст мінімальною кількістю слів, лаконічно, стисло. Вправи на конструювання зв'язного висловлювання передбачають розвиток у студентів умінь розрізняти засоби зв'язку та поєднувати окремі вузлові речення, смислові частини на основі знання всіх засобів зв'язку для продукування вільного переказу.

Використання підготовчих вправ дозволяє досягти міцного засвоєння студентами необхідного лексико-граматичного матеріалу та вміння вживати його у мовленні. При виконанні цих вправ розвиваються ті мисленнєві дії, які на основі певної психічної діяльності (порівняння, узагальнення і т.ін.) перетворюються в операції, тобто вони забезпечують операційну структуру утворення вільного переказу. При цьому відбувається оволодіння способом здійснення дії для перетворення мовної форми будь-якого сприйнятого тексту оригіналу.

Таким чином, підготовчі вправи, які готують до вільного переказу, спрямовані на формування та подальший розвиток професійної комунікативної компетенції студентів немовних спеціальностей.

Після виконання названих вправ студенти тренуються у власне переказі. Керування процесом відтворення необхідно здійснювати за допомогою різноманітних творчих завдань, які змінюють комунікативну ситуацію відтворення та потребують повної перебудови мислення та уваги студента, вираження власного ставлення до вчинків героїв, окремих фактів і подій.

Література

1. Програма з англійської мови для професійного спілкування / Г.Є. Бакаєва, О.А. Борисенко, І.І. Зуєнок, В.О. Іваніщева, Л.Й. Клименко та ін. – К. : Ленвіт, 2005. – 119 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. – докт. пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.